

γως ἐπὶ τὸν ἄξονα  $ΑΠ$  ἢ  $ΞΠ = κ \cdot κ$  ἄρα εἶναι ἢ ἐν τῇ ἐξειλιγμένην τεταγμένην, ἢς ἀποτετμημένη εἶναι  $ΑΠ = π \cdot \xi$  ἐπειπερ  $ΝΞ = ΑΠ$ , ἔτι  $ΑΝ = ΓΑ - ΓΝ = υ - ΓΝ$ , εὐρεθήσονται δύο ἕτεροι ἐξισώσεις  $π = χ + ΞΝ$ , ἔτι  $κ = υ - ΚΝ$ , ἐν αἷς  $ΞΝ$ , ἔτι  $ΓΝ$  δεδομένην εἰσὶ διὰ  $χ$  ἔτι  $υ$  εἶναι ἄρα ἐξισώσεις τρεῖς· ἔτι ἐὰν διὰ τῶν δύο ἐξωδῶσιν αἱ  $χ$ ,  $υ$ , ποριθήσεται ἐξίσωσις τῶν  $π$  ἔτι  $κ$ , ἐπιδηλώσα τὴν τῆς ἐξειλιγμένης φύσιν.

154. Ἐὰν δὲ ἡ  $ΒΔ$  καμπύλη γεγραμμένη ἢ διὰ τῆς ἐστίας  $Z$  (γ. 34), ἔτι δοθῇ ἐξίσωσις μεταξὺ  $ZΓ = υ$ , ἔτι  $Γμ = δχ$ , εὐρεθήσεται ἢ τε φιλέσα ἀκτὶς ἔτι αὐτῆς αἰ πλευραὶ διὰ  $υ$ · προαχθείσης δὲ τῆς  $ΔΞ$  ἀκτίνος εἰς τὸ  $Π$ , ὥστε τὸ  $Π$  κέντρον εἶναι τοῦ ἐφεξῆς τόξου  $ΔΞ$ , ἢ ἐξειλιγμένην διελείσεται διὰ τῶν σημείων  $Ξ$ ,  $Π$ · ἢ χθωσαν αἱ εὐθεῖαι  $ΕΞ$  (ἀκτὶς τῆς τόξου  $ΞΜ$ ) ἔτι  $ΕΠ$ , ἔτι γενέσθω  $ΕΞ = π$ , ἔτι  $ΞΜ = δκ$ · δεῖ δὲ εὐρεῖν ἐξίσωσιν τῶν  $π$ ,  $δκ$ · ἢ εὐθεῖα  $ΠΞ$  εἶναι διαφορὰ τῆς ἀκτίνος τῆς τόξου  $ΓΔ$ , ἔτι τῆς τῆς τόξου  $Δβ$ · αὐτὴ ἄρα εἶναι τὸ ἀπειροσθὸν τῆς φιλέσης ἡμιδιαμέτρου· εἶναι δὲ αὐθὶς  $ΜΠ = δπ$  ἔτι ἐκ τῆς ὀρθογωνίου τριγώνου  $ΞΜΠ$  εὐρίσκειται  $ΠΞ$ , εἴτ' ἐν τὸ ἀπειροσθὸν τῆς φιλέσης ἀκτίνος, ἢ τὸ ἀπειροσθὸν τῆς ἐξειλιγμένης  $= \sqrt{\delta\pi^2 + \delta\kappa^2}$ · εἶναι δὲ ἔτι  $ΕΞ = π = \sqrt{(ΕΝ^2 + ΞΝ^2)}$ , ἢ, ἐπεὶ  $ΕΝ = υ - ΓΝ$ ,  $π = \sqrt{(υ - ΓΝ)^2 + ΞΝ^2}$ · ἀλλὰ  $ΓΝ$ , ἔτι  $ΞΝ$  ἐκλαμβάνονται ὡς δεδομένα διὰ  $υ$ · ἄρα ποριθήσονται δύο ἐξισώσεις διὰ τριῶν ἀγνώστων  $υ$ ,  $π$ ,  $δκ$ , ἔτι τῆ  $υ$  ἀποβαλλομένη, εὐρεθήσεται ἐξίσωσις τῶν  $π$ ,  $δκ$ , ἐπιδηλώσα τῇ ἐξειλιγμένην.

155. ΠΡΟΒΛΗΜΑ Α'. Εὐρεῖν τὴν φιλέσαν ἀκτῖνα τῆς παραβολῆς  $ΑΓ$  (γ. 36).

ΛΤΣΙΣ. Είληφθω ὁ τύπος  $A = \frac{\beta \delta \nu}{\delta \pi}$ , ἐν ᾧ  $\pi$   
 $= \frac{\beta \delta \chi}{\delta \pi}$  (147)· ἐ ζητηθήτω πρῶτον ἡ δύναμις τῆ  $\pi$   
 ἔσω ἡ τῆς παραβολῆς παράμετρος  $= \alpha \alpha$ · ἡ δὲ ταύτης  
 ἐξίσωσις ἔσαι  $2\alpha\chi = \nu$ ,  $2\alpha\delta\chi = 2\nu\delta\nu$ ,  $\delta\chi = \frac{2\nu\delta\nu}{2\alpha}$   
 $= \frac{\nu\delta\nu}{\alpha}$ · ἔκυν  $\delta\sigma = \sqrt{\delta\chi^2 + \delta\nu^2}$  ἔσαι  $= \sqrt{\left(\frac{\nu^2\delta\nu^2}{\alpha\alpha} + \delta\nu^2\right)}$   
 $= \sqrt{\left(\frac{\nu\delta\nu^2 + \alpha\alpha\delta\nu^2}{\alpha\alpha}\right)} = \frac{\delta\nu}{\alpha} \sqrt{(\nu^2 + \alpha\alpha)}$ ·  
 τοιγαρῆν  $\pi = \frac{\beta\delta\chi}{\delta\sigma} = \frac{\beta\nu}{\sqrt{(\nu^2 + \alpha\alpha)}}$ · ἄρα  $\delta\pi =$   
 $\frac{\beta\delta\nu}{\sqrt{(\nu^2 + \alpha\alpha)}} - \frac{\beta\nu^2\delta\nu}{(\nu^2 + \alpha\alpha)^{\frac{3}{2}}}$  (\*)  $= \frac{\alpha\alpha\beta\delta\nu}{(\nu^2 + \alpha\alpha)^{\frac{3}{2}}}$ · ἄρα  $A =$   
 $\frac{\beta\delta\nu}{\delta\pi} = \frac{(\nu^2 + \alpha\alpha)^{\frac{3}{2}}}{\alpha\alpha}$ · ἀλλ'  $\alpha$  ἐστὶν ἡμιπαράμετρος· ἄρα  
 ἡ ὑποκάθετος  $\Lambda\Pi = \alpha$ · ἀλλ' ἔστι  $\sqrt{(\nu^2 + \alpha\alpha)}$  κάθετος· ἄρα  
 ἡ φιλέσα ἀκτὶς τῆς παραβολῆς ἔστιν ἴση τῷ κίβρ τῆς  
 καθέτης, διαιρεθέντι διὰ τῆ ἀπὸ τῆς ἡμιπαραμέτρου τε-  
 τραγώνου.

156. Ἴνα δὲ διορισθῇ ἡ τῆς παραβολῆς ἐξειλι-  
 γμένη, ζητηθήτωσαν αἱ πλευραὶ  $\Gamma\Nu$  ἔ.  $\Nu\Xi$ · ἀχθείσης  
 ἔν τῆς  $\Gamma\Xi$  πρὸς ὀρθὰς τῆ κατὰ τὸ  $\Gamma$  σημεῖον ἀπτομένῃ,

(\*) Λαμβάνεται τὸ ἀπειροσόν, γινομένην τριπτῆ πρῶτον τῆ  
 ἀριθμητῆ, εἶτα τῆ παρονομαστῆ, ὅντινα δυνατόν μεταθεῖναι  
 ἐπὶ τὸν ἀριθμητὴν, ἀποδόντας αὐτῷ δείκτην τὸν  $-\frac{1}{2}$ .

τῆ συσσιχέση τῆ ΛΓ τεταυμένη, ἔ ἴσης τῆ ὑπὸ εὐρυ-  
μένη κασότητι, ἐκ τῶν ὀρθογωνίων τριγώνων ΓΛΗ,

$$\Gamma ΝΞ, \text{ πρῶεισι } κΠ : ΓΛ :: ΓΞ : ΓΝ = \frac{\Gamma \Xi \times \Gamma \Lambda}{\Gamma \Pi} =$$

$$\frac{υ(υ + αα)}{αα} \cdot \text{ἐκ δὲ τῶν αὐτῶν τριγώνων προέρχεται } ΓΛ$$

$$\Gamma Ν :: ΛΠ : ΝΞ = \frac{\Gamma Ν \cdot \Lambda \Pi}{\Gamma \Lambda} = \frac{υυ + αα}{α}, \text{ ὅθεν ἀπρ.}$$

φέρονται αἱ ἐφεξῆς ἐξισώσεις  $\pi = \chi + ΝΞ$  (\*) =  $\chi +$

$$\frac{υυ + αα}{α} = \frac{υυ}{2α} + \frac{υυ + αα}{α} \text{ (**), ἢ } 2α\pi = 3υυ + 2αα$$

$$(A), \kappa = \Gamma Ν - υ = \frac{υ(υυ + αα)}{αα} - υ = \frac{υ^3}{αα}, \text{ εἴτ'}$$

ἐν  $αακ = υ^3$  · πεπολλαπλασιάσω ἡ Α ἐξίσωσις ἐπὶ υ, ἔ διατεθείω ἔτω ·  $2αυ \cdot (\pi - α) = 3υ^3$  · ἄρα  $2αυ \cdot (\pi - α) = 3αακ$ , ἢ  $2υ \cdot (\pi - α) = 3ακ$ , ἔ  $υ^3 = \frac{27}{8}$

$\times \frac{α^3 κ^3}{(\pi - α)^3}$  · ἀντικατασθείσης δὲ ταύτης τῆς τῆς  $υ^3$  δὲ

νάμεως ἐν τῆ ἐξίσώσει  $αακ = υ^3$ , προέρχεται  $α^2 κ =$

$$\frac{27 α^3 κ^3}{8 (\pi - α)^3}, \text{ ἢ } \frac{α^2 κ}{\pi - α} = \frac{27 α}{8} \times κ^2, \text{ ἐξίσωσις τῆς}$$

δευτέρας κυβικῆς παραβολῆς, ἢ ἔξει κατασκευάσαι ἔ-  
τως · εἰλήφθω  $ΑΜ = α$  (ἔσι δὲ αὕτη ἡμιπαράμετρος τῆς

(\*) Εἴρηται περὶ ταύτης τῆς ἐξισώσεως (153)·

(\*\*) Ἐκ γὰρ τῆς ἐξισώσεως  $2αχ = υυ$  προίρχεται

$$\chi = \frac{υυ}{2α}$$

προτάσεως παραβολῆς), ἢ ληφθείτης τῆς  $MP$  ὡς ἄξιος τῶν ἀποτετμημένων, γινέσθω τὸ ἀφ' ἑκάστης τετραγμένης  $PΞ$  τετράγωνον ἴσον τῷ κίβω  $π - α$ , ἢ ἴσον τῷ κύβω τῆς  $MP$ , διαιρεθέντι διὰ τῆς παραμέτρου  $\frac{27x}{8}$  ἐν.

τεῖθει δυνατόν συναγαγεῖν ἄ. ὅτι  $ΓΞ$  ἔστιν  $= α$ , ὅταν ἢ  $υ = 0$ , τῷτ' ἔστι πρὸς τῇ κορυφῇ  $A$  τῆς παραβολῆς· ἄρα πρὸς τῇ κορυφῇ τῆς παραβολῆς ἡ φιλέσα ἀκτὶς ἔστιν  $=$  τῇ ἡμι-παραμέτρῳ· β'. ῥαδίως ἐξευρίσκειται ἡ εὐθυσίς τῆς δευτέρας κυβικῆς παραβολῆς, εἴγε τὸ τόξον  $ΜΞ$  ἔστιν ἴσον τῇ διαφορᾷ τῆς φιλέσης ἀκτίνος  $ΓΞ$ , ἢ τῆς  $AM$  εὐθείας·

ἄρα τὸ τόξον  $ΜΞ = \frac{(υ + αα)^{\frac{1}{2}}}{αα} - α$ , ἀλλὰ  $υυ =$

$$\frac{2απ - 2αα}{8} \cdot \text{ἄρα } ΜΞ = \frac{(2π + αα)^{\frac{1}{2}}}{απ / 22} - α.$$

157. ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ὁ κλῶν  $AZ$  ἔξει ἐξειλιγμένην τὸν κλῶνα  $ΜΣ$ , ἡ δὲ δευτέρα κυβικὴ παραβολὴ ἔχει ἐν σημείῳ ἀντιστροφῆς τὸ  $M$  ἀντίστοιχον τῇ ἐλαχίστῃ φιλέσῃ ἀκτίνι  $MA$ · εἰάν δὲ ληφθῶσιν αἱ συνεταγμένοι πρὸς τῷ σημείῳ  $M$ , ἢ γένηται  $MP = π - α = υ$ , ἢ αἱ ἀποτετμημένοι (λαμβάνόμενοι ἐπὶ τῆς εὐθείας  $BM$ )  $PΞ = Mβ = χ$ , ἢ ἡ παράμετρος  $= 2$ , εὐρεθήσεται  $υ^3 = 2χ^2$ , ἐξίσωσις τῆς ἐξειλιγμένης· ἐντεῦθεν δὲ κατανοεῖται ῥᾶσα, ὡς πᾶσα καμπύλη ἔχουσα σημεῖον, καθ' ὃ ἔστι μεγίστη ἢ καμπυλότης, ἢ ἐλαχίστη, ἔχει ἐξειλιγμένην δυοῖν εὐμαρῆσαν κλωνῶν· τὸ δὲ σημεῖον ταύτης, τὸ ἀντίστοιχὸν τῇ μεγίστῃ, ἢ τῇ ἐλαχίστῃ, φιλέσῃ ἀκτίνι, ἔστι σημεῖον ἀντιστροφῆς, ἢ καμπῆς· τὰ δὲ εἰρημένα ἐξικνοῖ τὴν τῆς προτάσεως ἐκδηλῶσαι

ἀλήθειαν, ὅταν ἡ φιλέσα ἀκτίς ἢ μεγίστη· τὰ δὲ ῥήθη·  
 σόμενα ἐπὶ τῆς ἐξείλιγμένης τῆς ἐλλείψεως σαφὲς τὸ  
 πρᾶγμα ἀπεργάζονται, ὅταν ἡ φιλέσα ἀκτίς ἢ μεγίστη.

158. ΠΡΟΒΛΗΜΑ Β'. Εὐρεῖν τὴν φιλέσαν ἀκτί-  
 να τῆς ἐλλείψεως ἔξ τῆς ὑπερβολῆς.

ΛΤΣΙΣ. Ἐξω ὁ ἄξων =  $a$ , ἔξ ἡ παράμετρος =  $\pi$ ,  
 ἔξ ἡ ἀποτετμημένη  $AL = \chi$ · ἄρα ἔσαι  $v^2 = \pi\chi \mp$   
 $\frac{\pi\chi\chi}{a}$ · ἔξ  $v = \sqrt{(\pi\chi \mp \frac{\pi\chi\chi}{a})}$  (ΓΨΓ. 249)· λαμ-

βανομένων ἐν τῶν ἀπειροσῶν, εὐρίσκεται ἡ δύναμις τῆ  $\delta\chi$ ·  
 λαμβανομένων δὲ ἔξ τῶν δευτέρων (ὑποτιημένε μέντοι ἄ-  
 τρεπτε τῆ  $\delta\chi$ ), εὐρίσκεται ἡ δύναμις τῆ  $\delta\delta\upsilon$ · ἀντικαθι-  
 σαμένων δὲ τῶνδε τῶν δυνάμεων ἐν τῷ εὐρεθέντι τύπῳ

$$(145) \frac{\delta\sigma^2}{-\delta\chi\delta\delta\upsilon}, \text{ ἐπεὶ } \delta\sigma = \sqrt{(\delta\chi^2 + \delta\upsilon^2)}, \text{ εὐρε-}$$

θῆσεται  $A =$

$$\frac{(a\pi\pi \mp 4a\pi\chi + 4\pi\chi\chi + 4a^2\pi\chi \mp 4a\pi\chi^2)}{2a^3\pi^2} \chi$$

$$\sqrt{(a^2\pi^2 \mp 4a\pi\chi + 4\pi\chi\chi + 4a\pi\chi \mp 4a\pi\chi^2)}$$

ζητηθεῖσα μέντοι ἡ δύναμις τῆς καθέτου, ἥτις (72) ἔσιν

$$= \frac{v\sqrt{(\delta\chi^2 + \delta\upsilon^2)}}{\delta\chi}, \text{ εὐρεθῆσεται} =$$

$$\frac{\sqrt{(a^2\pi^2 \mp 4a\pi\chi + 4\pi\chi\chi + 4a\pi\chi \mp 4a\pi\chi^2)}}{2a}$$

αὕτη δὲ ἡ ποσότης ὑποθεθείτω =  $\mu$ · εἰάν ἔν αὕτη κυ-  
 βιωθῆ, ἔξ διαιρεθῆ διὰ  $\pi^2$ , ἔξ πολλαπλασιασθῆ ἐπὶ 4,  
 ἢ, ὃ δὴ ταύτων, εἰάν ὁ κύβος ταύτης τῆς ποσότητος διαι-

ρεθῆ διὰ  $\frac{1}{4}\pi^2$ , εὐρεθῆσεται  $AA = \frac{\mu^3}{\frac{1}{4}\pi^2}$ · ἐν ἄρα τῇ ἐλλ.

λείψει ἐ τῆ ὑπερβολῆ ἢ φιλευσα ἡμιδιάμετρος ἴση ἐστὶ τῷ ἀπὸ τῆς καθέτου κύβω, διαιρεθέντι διὰ τῆ ἀπὸ τῆς ἡμιπαραμέτρου τετραγώνου.

Ἐν δὲ τῷ κύκλῳ ἢτε κάθετος ἐ ἢ ἡμιπαραμέτρος εἰσὶν ἴσαι τῆ ἀκτίνι· ἐν ἄρα τῷ κύκλῳ ἢ φιλευσα ἀκτὶς ἐστὶν ἴση τῆ κυκλικῆ ἀκτίνι· ἢ δὲ αὐτῆ ἐξειλιγμένη σημεῖόν ἐστι μοναδικόν, ὅπερ ἐστὶν αὐτὸ τῷ κύκλῳ τὸ κέντρον.

159. ΠΟΡΙΣΜΑ Α'. Ἐντεῦθεν ἄρα ἐ ἐκ τῆ (155) δῆλον, ὅτι ἀπόσης κωνικῆς τομῆς ἢ φιλευσα ἀκτὶς ἴση ἐστὶ τῷ τῆς καθέτου κύβω, διαιρεθέντι διὰ τῆ ἀπὸ τῆς ἡμιπαραμέτρου τετραγώνου

160. ΠΟΡΙΣΜΑ Β'. Ἐὰν ὑποτεθῆ  $\chi = 0$ , ἔστι

$$A = \frac{(aa\pi)\sqrt{(a^2\pi^2)}}{2a^3\pi^2} = \frac{a^3\pi^3}{2a^3\pi^2} = \frac{1}{2}\pi \cdot \text{ἄρα πρὸς}$$

τῆ κορυφῆ Α ἢ φιλευσα ἀκτὶς τῆς ἐλλείψεως ἐ τῆς ὑπερβολῆς ἴση ἔσται τῆ ἡμιπαραμέτρω· ἐ ἐπεὶ ἐν τῆ παρα-

βολῆ (155) ἔστιν  $A = \frac{(uu + aa)^{\frac{1}{2}}}{aa}$ , ἐ πρὸς τῆ κορυφῆ

Α (χ. 36)  $u = 0$ , εὐρεθήσεται  $A = \frac{(aa)^{\frac{1}{2}}}{aa} = a$ · ἀλλ'

α ἐστὶν ἡμιπαραμέτρος, τ' αὐτὸν ἄρα ἐπικρατεῖ καὶ τῆ παραβολῆ.

161. ΠΟΡΙΣΜΑ Γ'. Ἐὰν ὑποτεθῆ  $\chi = \frac{1}{2}a$ , εὐ-

ρεθήσεται ἐν τῆ ἐλλείψει (χ. 37)  $A = \Delta M = \frac{aa/\alpha\pi}{2\pi}$ .

κληθέντος δὲ τῆ ἐλάττονος ἄξονος = β, ἔσται (ΓΨ. Γ. 97)  $a : \beta :: \beta : \pi$ ,  $\beta\beta = a\pi$ , ἐ  $\beta = \sqrt{a\pi}$ · ἐὰν ἄρα γένηται  $2\pi : a :: \beta : \Delta M$ , τὸ σημεῖον Μ ἔσται ἐν τῆ ἐξειλιγμένῃ, ἐ ἅμα ἔσεται σημεῖον καμπῆς· ἐὰν

δὲ ὅλη ἢ ἔλλειψις ἐξελιχθῆ, ἢ ἐξειλιγμένη (ϗ. 38) ἔξει τέσσαρας ἰσαλλήλους κλάνας.

162. ΠΡΟΒΛΗΜΑ. Εὐρεῖν τὴν φιλεῖσαν ἀκτίνα τῆς κυκλῶειδῆς ΑΔα (ϗ. 39).

ΛΤΣΙΣ. Ἐστω τὸ κυκλικὸν τόξον ΔΝ = ψ· ἔκῃν ἔσαι ΠΓ = υ = ΠΝ + ψ = ἡμ. ψ + ψ, ἔ δυ = δ. ἡμ ψ + δψ· ὑποθεσάτω ἡ ἀκτίς = 1, ἔ ΔΠ = χ· ἔ δὴ ἔσαι, διὰ τὴν κυκλικὴν ιδιότητα, ΠΝ = √(2χ - χχ)· ἄρα δ· ΠΝ = δ· ἡμ. ψ = δ· √(2χ - χχ) =

$\frac{\delta\chi - \chi\delta\chi}{\sqrt{(2\chi - \chi\chi)}}$ · ἀλλὰ (35) τὸ ἀπειροσὸν ἡμιτόνου τόξου,

ἔ ἀκτίς = 1, ἔσιν ἴσων τῷ γινόμενῳ ὑπὸ τῆ κατά τὸ τόξου ἀπειροσῆ, ἔ τῆ συνημιτόνου· ἐνταῦθα δὲ ἔσι συνημιτόνου ΡΠ = 1 - χ· ἄρα τὸ ἀπειροσὸν τῆ ἡμ. ψ ἔσιν = δψ.

$$(1 - \chi), \text{ ἔ } \delta\psi = \frac{\delta \cdot \eta\mu. \psi}{1 - \chi} = \frac{(1 - \chi) \cdot \delta\chi}{(1 - \chi) \cdot \sqrt{(2\chi - \chi\chi)}}$$

$$= \frac{\delta\chi}{\sqrt{(2\chi - \chi\chi)}} \cdot \text{ ἄρα } \delta\upsilon = \frac{(2 - \chi) \delta\chi}{\sqrt{\chi} \cdot \sqrt{(2 - \chi)}} =$$

$$\frac{\delta\chi \sqrt{(2 - \chi)}}{\sqrt{\chi}} = \frac{\delta\chi}{\chi} \times \sqrt{(2\chi - \chi\chi)}, \text{ καὶ } \delta\delta\upsilon =$$

$$\frac{-\delta\chi^2}{\chi \cdot \sqrt{(2\chi - \chi\chi)}} \text{ (ὑποθεμεμένα ἀτρέπτε τῆ } \delta\chi) \cdot \text{ ἄρα}$$

$$\delta\sigma^2 = \delta\chi^2 + \delta\upsilon^2 = \frac{2\delta\chi^2}{\chi}, \text{ ἔ } \Lambda = \Gamma\Xi = \frac{\delta\sigma^3}{-\delta\chi\delta\delta\upsilon},$$

ὑποθεμεμένε δὲ ἀτρέπτε τῆ δχ, εὐρίσκειται = 2 · √(2 · (2 - χ)· ἀλλ ἡ χορδὴ ΖΝ (Γεωμετ. 552) ἔσι μέση ἀνάλογον τῆς διαμέτρου ἔ τῆ μέρου ΖΠ· ἄρα ΓΞ = 2 ΖΝ· ἀλλὰ ΔΝ παράλληλος ἔσι τῆ ἀπτομένη Γμ (Γψ. Γ. 335) ἔ ἔτι ΝΖ κάθετος ἐφέσκηκε τῆ ΔΝ, τῆς ΓΞ καθ.

έτε έφισταμένης τῆ Γμ· ἄρα  $ZN = Γν = νΞ$ , τῆς τῆς, εὐθείας τῆς ΓΞ παραλλήλου ἀγομένης τῆ χορδῆ ΡΝ, ἡ τῆς χορδῆς ταύτης διπλασιαζομένης, τὸ σημεῖον Ξ ἔστι ἐν τῆ ἐξειλιγμένη· αὕτη δὲ ἡ καμπύλη διήκει διὰ τῆ σημεῖον Λ, ἔνθα ἡ φιλοῦσα ἡμιδιάμετρος ἔστιν = 0.

163. Γ'να δὲ διορισθῆ ἡ ἐξειλιγμένη, σημειωτέον ὡς ἡ ΔΜ ἀκτίς, ἡ συσφιχῶσα τῷ μέσῳ σημείῳ τῆς κυκλοειδῆς, ὀφείλει εἶναι διπλασία τῆς διαμέτρου τῆ γεννήτορος κύκλου· συσφιχθέντος ἄρα τῆ ὀρθογωνίου ΑΒαβ, ἡ τῆ ΑΣΒ ἡμικυκλίου διάμετρος ἔστιν = ΖΔ· ἡ, ἐπειδὴ  $Γν = νΞ$ , αἱ παράλληλοι πζ, ΠΓ ἴσον ἀπέχουσι τῆς Αα· τάτε τόξα ΑΣ, ΝΖ, εἰσὶν ἀπολαμβανόμενα ὑπὸ τῶν ἴσων ἀπέχουσῶν τέτων παραλλήλων, εἰσὶν ἴσα, ἡ αἱ αὐτῶν χορδαὶ ἐπομένως ἴσαι· ἄρα αἱ ΑΖΝ, νΑΣ γωνίαι, αἱ περιεχόμεναι ὑπὸ τῆς ἀπτομένης ΑΖ, ἡ τέτων τῶν χορδῶν, εἰσὶν ἴσαι, ἡ δὲ ΑΣ ἔστιν παράλληλος τῆ νΞ ἡ τῆ ΖΝ· ἔστιν δὲ ἡ Αν = ΣΞ· ἀλλὰ τὸ τόξον ΔΝ = ΓΝ = νΖ· ἄρα Αν ἴση τῷ τόξῳ ΖΝ· ἄρα τὸ τόξον ΖΝ = ΣΞ· ἄρα τὸ τόξον ΑΣ ἔστιν ἴσον τῆ συσφιχῶσῃ τεταγμένη ΣΞ, ἰδιότης αὕτη ἐξαιρετος τῆς κυκλοειδῆς, ἡ ἐπομένως ἡ καμπύλη ΑΞΜ ἔστιν ἡμικυκλοειδῆς.

163. ΠΟΡΙΣΜΑ. Ἄρα α'. τὸ μῆκος τῆς ἡμικυκλοειδῆς διπλασίον ἔστι τῆς τῆς γεννήτορος κύκλου διαμέτρου, ἡ ἡ ὄλη κυκλοειδῆς τετραπλασία· ἄρα β'. ἡ τῆς κυκλοειδῆς ἐξειλιγμένη καὶ αὕτη ἔστι κυκλοειδῆς, ὡς δὲ δεικται ἡ ἐν (ΤΨ. Γ. 339), ἀλλὰ κατὰ θέσιν κειμένη ἐναντίαν· ἔχει γὰρ ἡ ἐξειλιγμένη σημεῖον καμπῆς κατὰ τὸ Μ, συνισαμένη ὑπὸ δύο ἡμικυκλοειδῶν, ὧν ἑκατέρω ἴση τῷ ἡμίσει τῆς κυκλοειδῆς ΑΔα.



164. ΠΡΟΒΛΗΜΑ. Εύρειν τὴν φιλέσαν ἀκτίνα τῆς ἐν ταῖς ἀσυμπτώταις κυκλικῆς ὑπερβολῆς.

ΛΤΣΙΣ. Ἐῶ AB = ΒΔ = α (χ. 40), ἔ AL = χ, ἔ ΛΓ = υ· ἔκέν ἔσαι χυ = αα· λαμβανομένων δὲ τῶν ἀπειροσῶν, ἔσαι χδυ + υδχ = 0· ἔ ἐκ τέτων αὐθις τῶν δευτέρων, τῆ δχ τηρεμένη ἀτρέπτε, εὐρίσκε-

ται δδυ =  $\frac{-2\delta\chi\delta\upsilon}{\chi}$ · ἀντικατασταθείσης δὲ ταύτης τῆς

δυνάμεως ἐν τῷ τύπῳ τῆς πλευρᾶς ΓΝ =  $\frac{-\delta\sigma^2}{\delta\delta\upsilon}$  ἐπὶ

τῆς αὐτῆς ὑπερβολῆς, εὐρεθήσεται ΓΝ =  $\frac{\chi\delta\sigma^2}{2\delta\chi\delta\upsilon} =$

$\frac{\chi(\delta\chi^2 + \delta\sigma^2)}{2\delta\chi\delta\upsilon}$ · ἀλλ' ἐκ τῆς ἐξισώσεως χδυ + υδχ =

0 προέρχεται δυ =  $\frac{-\upsilon\delta\chi}{\chi}$ · ἄρα ΓΝ =  $\frac{\chi^2 + \upsilon^2}{-2\upsilon}$ · λει-

πτικῆς δὲ ἔσης ταύτης τῆς ποσότητος, ληπτέον τὴν ΓΝ ἐκ τῶν ἀντιθέτων τῆς τῶν ἀποτετμημένων γραμμῆς· ἤχ-  
θω ἡ ΑΓ, ἔ τῆς αὐτῆς προαγωγῆς γενομένης ΓΕ =  $\frac{ΑΓ}{2}$ , ἐξάθω αὐτῇ πρὸς ὀρθὰς ἡ ΕΝ, ἀπαντῶσα τῇ ΑΓ

(προαχθείση) κατὰ τὸ Ν· ἡ τοίνυν πλευρὰ ΓΝ ἐντεῦθεν διορθώσεται· ἐκ γὰρ τῶν ὁμοίων τριγώνων ΑΓΛ, ΝΓΕ πρόεισι ΓΛ : ΓΑ :: ΓΕ : ΓΝ, εἴτ' ἔν υ :  $\sqrt{\chi\chi + \upsilon\upsilon}$   
::  $\frac{\sqrt{\chi\chi + \upsilon\upsilon}}{2}$  : ΓΝ =  $\frac{\chi\chi + \upsilon\upsilon}{2\upsilon}$ , ἥτις ἐστὶν ἡ εὐρε-

θείσα ἡδὴ δύναμις, παρορωμένη τῆ σημείε, ὃ μόνην τὴν θέσιν τῆς ΓΝ δείκνυσι.

165. Ἡ ἄχθω ἡδὴ ἡ ΓΞ κάθετος τῇ καμπύλῃ, ἔ

## 64 ΠΕΡΙ ΕΞΕΙΛΙΓΜ. ΚΑΙ ΤΩΝ ΦΙΛΟΥΤΣ. ΗΜΙΔ.

ΝΞ παράλληλος ταῖς ἀποτετμημέναις· ἔκῃν τὸ σημεῖον  
Ξ, καθ' ὃ συναντῶνται αὐταὶ αἱ εὐθεῖαι, ἔσαι ἐν τῇ  
ἐξειλιγμένη· ἵνα δὲ εὐρεθῇ τὸ σημεῖον Π τῆς ἐξει-  
λιγμένης, τὸ συσσιχῶν τῷ σημείῳ Δ, κορυφῇ τῆς καμπύ-  
πύλης, σημειωτέον ὡς ἡ ΑΔ ἔσι κανονικὴ τῆς καμπύ-

λης· λαμβανομένης ἄρα  $\Delta\text{Κ} = \frac{\text{ΑΔ}}{2}$ , ἢ ἀγόμενης, τῆς

μεί· ΚΗ πρὸς ὀρθὰς τῇ ΔΚ, τῆς δὲ ΗΠ παραλλήλου  
ταῖς ἀποτετμημέναις, τὸ σημεῖον Π, καθ' ὃ αὕτη ἡ εὐ-  
θεῖα συμβάλλει τῇ ΑΔ προαχθείσῃ, ἔσαι τὸ ζητούμενον·  
δῆλον γὰρ ὅτι  $\text{ΠΔ} = \text{ΑΔ}$ , ἢ  $\text{ΗΔ} = \text{ΒΔ}$ .

Ἄλλὰ περὶ μὲν τῆς φιλύσης ἀκτίνος ἢ τῆς ἐξει-  
λιγμένης, καίτοι βραχέα ὡς πρὸς ἃ τὸ πρᾶγμα ἀπαι-  
τεῖ, ὑπέρολλα μέντοι ὡς πρὸς τὴν ἡμῶν πρόθεσιν· τὸ  
γὰρ ταῦτα ἐπ' ἀκριβὲς ἐνερευνᾶν ἔργον πραγματείας ἰ-  
δίας πολυπόνου τε καὶ πολυτόμου, ἣν ὁ χρόνος καὶ ἡμῖν  
τοῖς τάτων πενομένοις χαρίζεται· ἰτέον ἔν ἤδη ἐπὶ τὰ ἐ-  
χόμενα.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ τῶν Καυσικῶν δι' ἀντανεκλάσεως ἢ τῶν  
διὰ θραύσεως.

166. ΛΗΜΜΑ. Ποσῶν τινῶν κειμένων τῶν α, β,  
γ, ε, εἴαν τὸ δεύτερον τῆ πρώτῃ, ἢ τῆ δευτέρῃ τὸ τρι-  
τον κτ. ἀφαιρεθῶσι, τὸ τῶν αὐτῶν διαφορῶν ἄθροισμα α  
— β + β — γ + γ — ε ἔσαι ἴσον τῷ α — ε, εἴτ'  
ἔ ἴσον τῇ τῆ μείζονος ἢ ἐλάττονος διαφορᾶ, ἢ ἐπομε-  
νως ἴσον τῷ μείζονι, εἴπερ τὸ ἔσχατον εἶη = 0.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΣΤΙΚΩΝ ΚΑΜΠΤΛΩΝ. 63

Σαφές κατ' ἑαυτὸ τὸ λεγόμενον· πᾶσαι γὰρ αἱ μεταξὺ ποσότητες ἐκ τῶν ἐναντίων συμβόλων ἐξαφανίζονται.

167. Ἐὰν ἀκτὶς φωτός ἡ  $AB$  (σχ. 41), ἐκ τῆς σημείου  $A$  προϊῶσα, ἐπιπέσῃ ἐπιπέδῳ ἐπιφανείᾳ τῇ  $\pi\beta$ , ἢ καμπύλῃ ἐπιφανείᾳ τῇ  $\epsilon\beta\Delta$ , καὶ ἀνακλασθῇ κατὰ τὸ  $\Gamma$ , ὡς, τὴν μὲν ἐπιπίπτουσαν ἀκτῖνα εἶναι τὴν  $AB$ , τὴν δὲ ἀνακλωμένην τὴν  $B\Gamma$ , ἢ γωνία  $ABM$ , ἢ περιεχομένη ὑπὸ τῆς ἐπιπίπτουσης ἀκτίνος, καὶ τῆς τῇ ἐπιφανείᾳ καθέτου  $BM$ , καλεῖται γωνία τῆς ἐπιπτώσεως, ἢ δὲ  $MB\Gamma$ , ἢ περιεχομένη ὑπὸ τῆς καθέτου  $MB$ , καὶ τῆς ἀνακλωμένης ἀκτίνος  $B\Gamma$ , γωνία ἀνακλάσεως· ἔστι δὲ αἰεὶ, ὡς πείρα δείκνυται ἐν τοῖς φυσικοῖς, ἡ τῆς ἀνακλάσεως γωνία ἴση τῇ τῆς ἐπιπτώσεως· ἀλλ' ἡ γωνία  $ABM$  ἔστι παραπλήρωμα τῆς  $AB\pi = AB\epsilon$ · ἡ γὰρ ὑπὸ  $\pi\beta\epsilon$  γωνία ἔστιν ἀπειροσῆ, ἢ δὲ  $MB\Gamma$  παραπλήρωμα ἔστι τῆς ὑπὸ  $\Gamma\beta\epsilon = \Gamma\beta\Delta$ · ἄρα αἱ γωνίαι, αἱ περιεχομέναι ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τῆς τε ἀνακλάσεως καὶ τῆς ἐπιπτώσεως καὶ τῆς ὑποκειμένης ἐπιπέδου, εἰσὶν ἰσάλληλοι.

168. Ἐὰν ἐπινοηθῶσιν ἀπειράριθμοι φωτοφνεῖς ἀκτίνες  $ZA$ ,  $ZM$  κτ. (σχ. 42), ἐκ τῆς  $Z$  μὲν ἀναπηγάζεσθαι, τῇ δὲ  $AB$  καμπύλῃ προσπίπτεσθαι, κἀντεῦθεν ἀνακλωμένοι, καὶ τὴν γωνίαν τῆς ἐπιπτώσεως ἴσην τῇ τῆς ἀνακλάσεως ποιῆσαι, ἢ καμπύλῃ  $\beta\epsilon$ , ἣς ἐπιψαύουσιν αἱ ἀνακλωμένοι ἀκτίνες, ἢ ἢ καμπύλῃ  $\beta\rho$  (σχ. 43), ἣς ἐπιψαύουσιν αἱ προαγωγαὶ τῶν ἀνακλωμένων ἀκτίνων, ἀκτῖναι καμπύλη καυσικὴ δι' ἀνακλάσεως· εἰ δὲ γένηται ἡ ἀπτομένη  $AL = AZ$  (σχ. 46) καὶ ἐξελιχθῇ ἢ γραμμὴ  $A\epsilon\beta$ , ἐπινοημένον νήματος ἴσου τῇ καμπύλῃ  $\beta\epsilon$  σὺν τῇ εὐθείᾳ  $AP = \Lambda$  (ἀκτῖνι ἀνακλωμένην συσπυρῆ

Τόμ. Δ'.

Ε

ση τῷ σημείῳ) τὸ σημεῖον  $\Lambda$  καταγράφει τὴν καμπύλην  $\Lambda\Pi$ , ὡς τὴν ἀπτομένην τῆς καυσικῆς  $\Pi\Xi$  αἰεὶ ἐξίσῳθαι τῇ μερίδι  $\Lambda\Xi$  τῆς καυσικῆς σὺν τῇ εὐθείᾳ  $\Lambda\Lambda$  (εἵπερ  $\Lambda\rho$  γραμμὴ εὐθεῖα εἴη, δυνατόν μόντοι ἐκδέξασθαι αὐτὴν ὡς εὐμοιρῶσαν ἀπειροσῆς καμπυλότητος, ἢ μέρος ὑπάρχουσαν τῆς καμπύλης  $\beta\Xi$ ). εἰάν ἐπισηθῶσαν αἱ ἐπιπίπτουσαι ἀκτίνες προσεχέσονται  $ZM$ ,  $Z\mu$ , ἢ αἱ συσοίχως ἀνακλιόμεναι ἀκτίνες  $M\Xi$ ,  $\mu\Xi$  προεκβεβλημέναι, ἐστ' ἂν συμβάλωσι τῇ γραμμῇ  $\Lambda\Pi$ , ἢ κέντροις τοῖς  $Z$ ,  $\Xi$  γράψωσι τὰ τόξα  $MN$ ,  $M\nu$ , συσαθήσονται ὀρθογώνια τρίγωνα ἴσα ἢ ὅμοια τὰ  $MN\mu$ ,  $M\nu\mu$ . ἐπεὶ γὰρ ἡ γωνία τῆς ἀνακλίσεως ἴση ἐστὶ τῇ τῆς ἐπιπτώσεως, ἔσαι  $N\mu M = \Xi\mu B$ . ἀλλὰ  $\Xi\mu B = M\mu\nu$  (ὡς κατὰ κορυφὴν). ἄρα τὰ δύο ταῦτα τρίγωνα εἰσὶν ὅμοια. ἢ ἐπεὶ ἴση ἐστὶν αὐτοῖς ἢ τὴν ὀρθὴν γωνίαν ὑποτείνουσα, εἰσὶ ἢ ἴσα. ἄρα  $N\mu = \mu\nu$ . ἀλλὰ  $\nu\mu$  ἐστὶν ἡ διαφορὰ τῆς  $\Pi M$ , ἢ  $\mu N$  τῆς  $ZM$ . ἢ ἐπεὶ τῆτο ἐπικρατεῖ ἐντὶνι τῆς καμπύλης τόπῳ, ἐνθα κεῖται τὸ σημεῖον  $M$ . ἄρα  $\Pi M - \Lambda A$ , ἢ  $\Lambda\rho + \rho\Xi - M\Xi$ , ἄθροισμα πασῶν τῶν διαφορῶν  $N\mu$  τῶν ἐν τῷ μέρει τῆς καμπύλης  $\Lambda M$ , (166) ἐστὶν  $= ZM - ZA$ , ἄθροισματι πασῶν τῶν διαφορῶν  $N\mu$  τῶν ἐν τῷ  $\Lambda M$  τῆς καμπύλης μέρει. συσαθήσεται ἄρα ἡ ἐξίσωσις  $\Lambda\rho + \rho\Xi - M\Xi = \Xi M - ZA$ . ἄρα τὸ τόξον  $\rho\Xi$  (τῆς καυσικῆς) ἐστὶν  $= \Xi M - ZA + M\Xi - \Lambda\rho$ , τῆτ' ἐστὶ τὸ τόξον  $\rho\Xi$  τῆς καυσικῆς ἐστὶν ἴσον τῇ διαφορᾷ τῶν ἐπιπίπτουσῶν ἀκτίνων τῆ συσοιχῆντος τόξου  $\Lambda M$  σὺν τῇ διαφορᾷ πασῶν τῶν ἀνακλωμένων ἀκτίνων. ἐκληπτεόν γὰρ τὴν  $\Lambda\rho$  ὡς ἀνακλωμένην ἀκτῖνα συσοιχῶσαν τῷ σημείῳ  $A$ . ὅταν δὲ ἡ καυσικὴ ἀρχηται ἀπὸ τῆ  $A$ , ἢ ἀκτὶς ἐστὶν  $= 0$ . τῆς δὲ ἀνακλωμένης ἀκτίνος  $\Lambda\rho$  (9. 17) ἐξελισσέσης

τὸ ΡΞ μέρος τῆς καυσικῆς, ἢ ἀφίκεται ἐπὶ ΜΞ, τῆρικαῦ-  
 τα εὐρεθήσεται  $ΡΞ = ΖΜ - ΖΑ + ΑΡ - ΜΞ$ , εἴγε  
 τῆρικαῦτα ἢ τῶν ἀνακλωμένων ἀκτίνων διαφορὰ ἔστιν =  
 $ΡΞ + ΞΜ - ΑΡ$ . καθόλου δέ, ἢ διαφορὰ τῶν ἐπιπίπτου-  
 σῶν ἴση ἐστὶ τῆ τῶν ἀνακλωμένων ἀκτίνων, συναπτομένη  
 μιᾷ τῶν ἀνακλωμένων τῆ μέρος τῆς καυσικῆς, τῆ ἐξε-  
 λισσομένη πρὶν ἢ διατέρα ἐπιπεσεῖν· εἰ δὲ κέντρο τῶ  
 Ζ (α. 16, 17) γραφῆ τὸ τόξον Αα, δῆλον, ὅτι αὐτὴ  
 ἔσται ἢ διαφορὰ τῶν ἐπιπίπτουσῶν ἀκτίνων· εἰ δὲ τὸ ἀ-  
 κτινοβόλον σημεῖον Ζ (α. 44) ἀπείρως ἀπέχη, αἱ ἐπι-  
 πίπτουσαι ἀκτίνες ἐκληφθήσονται ὡς παράλληλοι, καὶ τὸ  
 τόξον Αα δυνήσεται ἐκληφθῆναι ὡς εὐθεῖα κάθετος ταύ-  
 ταις ταῖς ἀκτίσι· δῆλον δέ, ὅτι, εὐρισκομένης τῆς συνδρα-  
 μῆς τῶν προσχευάτων ἀκτίνων ΜΞ, μΞ (α. 16), πορι-  
 σθήσεται τὸ Ξ σημεῖον τῆς καυσικῆς.

169. ΠΡΟΒΛΗΜΑ Α'. Δεθέντος σημείου τῆ Μ  
 καμπύλης τῆς ΑΜ (α. 45) καὶ σημείου ἀκτινοβόλου τῆ Ζ,  
 εὐρεῖν τὸ μῆκος ΜΞ τῆς ἀνακλωμένης ἀκτίνος.

ΛΥΣΙΣ. Ζητηθῆτω (διάτινος τῶν προαποδεδομένων  
 τύπων) ἢ ἀκτὶς ΜΓ τῆς κατὰ τὸ Μ ἐξειλιγμένης,  
 καὶ ληφθέντος τῆ ἀπειροσῆ τόξου Μμ, ἐπινοηθήτωσαν αἱ  
 ἐπιπίπτουσαι καὶ ἀνακλωμέναι ἀκτίνες, ὡς τὸ σχῆμα παρί-  
 σῃσι· καὶ κέντροις τοῖς Ζ, Ξ γεγράφωσαν τὰ τόξα Μν,  
 ΜΝ, καὶ ἔχθωσαν αἱ κάθετοι ΓΠ, Γπ, ΓΒ, Γβ ταῖς  
 τε ἐπιπίπτουσαις, καὶ ταῖς ἀνακλωμέναις ἀκτίσι· καὶ γε-  
 νέωθω  $ZM = υ$ , καὶ  $MΠ = MB$  (εἴγε τῶν γωνιῶν ΠΜΓ,  
 ΒΜΓ ἴσων ἔσῶν, πάντα τὰ τῆς ΓΜ εὐθείας σημεία ἴσον  
 ἀπέχουσι τῶν εὐθειῶν ΒΜ, ΜΖ) = α· τέτων τεθέντων,  
 δῆλον ἐκ τῶν ἄρτι εἰρημένων, ὅτι τὰ τρίγωνα Μνμ,  
 ΜΝμ εἰσὶν ἴσα, καὶ  $MN = Μν$ · ἐπεὶ δὲ καὶ αἱ γωνίαι

τῆς ἐπιπτώσεως εἰσὶν ἴσαι ταῖς τῆς ἀνακλάσεως, εἰσὶν ἄρα  $\Gamma\Pi = \beta\Gamma$ , ἔ  $\Gamma\pi = \beta\Gamma$ , ἔ ἐπομένως  $\Gamma\Pi - \Gamma\pi = \Gamma\Pi - \Gamma\sigma = \Pi\sigma = \Gamma\beta - \Gamma\beta = \beta\theta$ . ἄλλὰ τὰ τρίγωνα  $Z\Pi\sigma$ ,  $ZM\nu$  εἰσὶν ὅμοια, καθὰ δὴ ἔ τὰ  $\Xi M\nu$ ,  $\Xi\beta\theta$ . ἄρα  $ZM = \nu : Z\Pi = \nu - \alpha :: MN : \Pi\sigma$ , ἢ (συνθέσει τε ἔ ἀντιστροφῇ)  $2\nu - \alpha : \nu :: MN + \Pi\sigma = MN + \beta\theta : M\nu = MN :: M\Xi + \Xi\beta = M\beta = M\Pi$

$$= \alpha : M\Xi = \frac{\alpha\nu}{2\nu - \alpha}.$$

Τῆς δὲ καμπύλης κυρτῆς ἕσης πρὸς τὸ  $Z$ , τὸ  $\nu$

$$\gammaενήσεται λειπτικόν, ἔ εὐρεθήσεται  $M\Xi = \frac{\alpha\nu}{2\nu - \alpha} =$$$

$$\frac{\alpha\nu}{2\nu + \alpha} \cdot \text{ἐὰν δὲ ὑποτεθῇ τὸ } \nu \text{ ἄπειρον, τῆνικαῦτα αἱ ἐ-}$$

πιπίπτουσιν ἀκτῖνες (γ. 44) ὡς παράλληλοι ἐκληφθήσονται,

$$\text{ἔ ἔσαι } M\Xi = \frac{\alpha\nu}{2\nu} = \frac{\alpha}{2}.$$

Ἐὰν ἡ καμπύλη  $AM$  (γ. 45) ἦ γεωμετρικῆ, δυνατόν εὐρεῖν γεωμετρικῶς πάντα τὰ σημεῖα τῆς ἐξελιγμένης· δυνατόν δὲ εὐρεῖν διὰ τῆς  $AMB$  (γ. 42) καμπύλης ἔ γραμμὴν εὐθεῖαν ἴσην μέρει τινὶ τῶ  $P\Xi$  τῆς καυσικῆς, ἢ τις ἐν ταύτῃ τῇ περιπτώσει ἔσαι εὐθύσιμος.

Ἐὰν ἡ καμπύλη  $AM$  (γ. 43) κυρτὴ ἦ πρὸς τὸ

$$\text{ἀκτινοβόλον σημεῖον } Z, \text{ ἔσαι } M\Xi = \frac{\alpha\nu}{2\nu + \alpha}, \text{ ποσό-}$$

της αἰεὶ ὑπερρκτική· ἔκῃν δεήσει ταύτην λαβεῖν, ἔνθα προσδιορίζεται ἡ ἀκτὶς τῆς ἐξελιγμένης  $M\Xi$ . αἱ δὲ προσεχέςαται ἀκτῖνες ἔσονται τῆνικαῦτα ἀποκλίνεσαι (\*).

(\*) Ἀποκλίνεσαι μὲν ἀκτῖνὲς εἰσὶν αἱ ἀπ' ἀλλήλων ἀφ-

Ἐὰν (9. 45) ἡ καμπύλη ἢ κοίλη πρὸς τὸ Z, ἢ δύναμις τῆς  $MΞ = \frac{αυ}{2υ - α}$ , ὑπαρκτικὴ μὲν ἔσαι, ὅταν ἢ  $υ > \frac{α}{2}$ , λειπτικὴ δέ, ὅταν  $υ < \frac{α}{2}$ , ἄπειρος δέ, ὅταν  $υ = \frac{α}{2}$ . Ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει συγκλινῶσιν, ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ ἀποκλινῶσιν, ἐν δὲ τῇ τρίτῃ παράλληλα ἔσονται, αἱ ἀνακλώμεναι ἀκτῖνες.

Ἐὰν γραφῆ κύκλος, ἔῃ ἡ διάμετρος MH (9. 46) εἴη τὸ ἥμισυ τῆς φιλέσης ἀκτίνος MΓ, διὰ τὰ ὀρθογώνια ὅμοια γήματα MKH, MΠΓ, ἔσαι  $MK = \frac{MΠ}{2} = \frac{α}{2}$

ἢ  $MH = \frac{MΓ}{2}$ . ὥστε, εἰ μὲν τὸ σημεῖον Z πίπτει ἐπὶ τῷ

K, εἴτ' ἔν ἐπὶ τῆς κυκλικῆς περιφερείας, αἱ ἀνακλώμεναι ἀκτῖνες ἔσονται παράλληλοι· εἰδ' ἐκτὸς τῷ κύκλῳ, συγκλινῶσιν· ἀποκλινῶσιν δέ, εἴπερ ἐντός.

Ἐὰν ἡ καμπύλη AMI (9. 47) ὑποτεθῆ παραβολὴ συνήθης· τὸ δ', ἀφ' ἧ προχέονται αἱ ἀκτῖνες, σημεῖον ε ὑπάρχη αὐτῆς ἢ ἐσία, διὰ τὴν ιδιότητα ταύτης τῆς καμπύλης, αἱ γωνίαι, αἱ συνισάμεναι ὑπὸ τῆς ἀπτομένης ε τῆς ὀρθίας ἀκτίνος ε τῆς συσσιχέσης διαμέτρου, εἰσὶν ἴσαι (ὡς φαίνεται ἐν ταῖς κωνικαῖς τομαῖς)· ἄρα ἡ ἀνακλωμένη ἀκτὶς MΞ ἔσαι παράλληλος τῷ ἄξονι Ae.

---

ισάμεναι, συγκλινῶσιν δέ, αἱ κατὰ βραχὺ προστελάζουσαι ἀλλήλαις.

Ἐάν ἡ καμπύλη  $AM$  ἦ ἔλλειψις (9. 48)· τὸ δὲ ἀκτινοβόλον σημεῖον ἦ μία τῶν ἐσιῶν, ἡ ἀνακλωμένη ἀκτίς διήξει διὰ τῆς ἐτέρας ἐσίας  $\epsilon$ · κατὰ γὰρ τὴν τῆς καμπύλης ταύτης ιδιότητα (ΤΨ. Γ. 104) αἱ γωνίαι, αἱ περιεχόμεναι ὑπὸ τῆς ἀπτομένης  $\epsilon$  τῶν ὀρθίων πλευρῶν, εἰσὶν ἴσαι· ἄρα κτ.

Ἐάν ἡ καμπύλη  $AM$  (9. 49) ἦ ὑπερβολή· τὸ δὲ ἀκτινοβόλον σημεῖον  $E$  ἦ μία τῶν ἐσιῶν, αἱ ἀνακλωόμεναι ἀκτίες, προαχθεῖσαι, διήξουσι διὰ τῆς ἐτέρας ἐσίας  $\epsilon$ · ἐξέρχόμεναι δὲ ἐκ τῆς  $\epsilon$ , προαχθεῖσαι, διήξουσι διὰ τῆς  $E$ · συμβαίνει δὲ τῆτο, ὅτι αἱ γωνίαι, αἱ περιεχόμεναι ὑπὸ τῆς ἀπτομένης καὶ τῶν εὐθειῶν  $EM$ ,  $E\mu$ , εἰσὶν ἴσαι (ΤΨ. Γ. 174).

170. ΠΡΟΒΛΗΜΑ Β'. Εὐρεῖν τὴν δι' ἀνακλάσεως καυσικὴν τῆς παραβολῆς  $AM$  (9. 50), ὑποτιθεμένων παραλλήλων τῶν ἐπιπιπτεσῶν ἀκτίων  $EM$ ,  $\epsilon$  καθέτων τῶ τῆς παραβολῆς ἄξονι  $AP$ .

ΛΥΣΙΣ. Ἐπειδὴ αἱ ἀκτίνες εἰσὶ παράλληλοι, δυνατόν ὑποθέσθαι  $v = \infty$ · καὶ δὴ περιοριθῆσεται  $M\Xi =$

$$\frac{av}{2v - a} = \frac{av}{2v} = \frac{a}{2} \cdot \text{ἐκ δὲ τῆς μέσης } H \text{ τῆς ἀκτίνος τῆς}$$

ἐξειλιγμένης ἤχθω ἡ  $HK$  πρὸς ὀρθὰς τῇ  $M\Pi = a$ ,  $\epsilon$  ἀχθεῖσῶν τῶν ἄλλων εὐθειῶν, τῶν ἐπὶ τῆς σχήματος παρισφαμένων, ἔσαι (διὰ τὰ ὅμοια σχήματα)  $MF : MH :: MP$

$$: MK :: 2 : 1 :: a : \frac{a}{2} \cdot \text{ἄρα } MK = \frac{a}{2} = M\Xi \cdot \text{μετα}$$

φερομένης ἄρα τῆς  $MK$  ἐπὶ τῆς ἀνακλωμένης ἀκτίνος

$$MB, \epsilon \text{ γινομένης } M\Xi = \frac{a}{2}, \text{ τὸ σημεῖον } \Xi \text{ ἔσαι ἐν τῇ}$$



καυσική· ὡσαύτως δὲ εἶρεῖν δυνατόν ὅσα ἄντις βέλοιστο τῆς καυσικῆς σημεῖα· πρὸς δὲ τῷ σημείῳ A ἡ ἀκτίς τῆς ἐξελιγμένης ἴση ἐστὶ τῇ ἡμικυκλίᾳ τῆς ἄξονος· ἐκέν  $MP = a$  γίνεται τῆς καύσεως  $= 0$ · ἡ δὲ καυσικὴ δύνει τῆς καύσεως διὰ τῆς κατὰ τὴν παραβολὴν κορυφῆς A.

Ἰνα δὲ εἴρεθῃ ἡ τῆς καυσικῆς ἐξίσωσις, ὑποθεθείτω ἡ ἀποτετμημένη  $AP = \pi$ , ἢ ἡ τεταγμένη  $EP = \kappa$ , ἢ προήχθωσαν αἱ  $M\xi$  μέχρι τῆς κατὰ τὸν ἄξονα  $T$ , ἢ γεγέστω  $MT = \psi$ , ἢ  $Me = \nu$ , ἢ ἡ ἀδιόριστος ἀποτετμη-

μένη  $Ae = \chi$ , ἢ ἡ ὑποκάθετος  $e\Delta = \frac{\nu\delta\chi}{\delta\chi}$ · τῆς δὲ γω-

νίας  $eMT$  δίχα διαιρεθείσης διὰ τῆς  $M\Delta$ , ἔσαι (Γεωμ.

320)  $Me : MT :: e\Delta : \Delta T$ , εἴτ' ἐν  $\nu : \psi :: \frac{\nu\delta\chi}{\delta\chi} : \Delta T$

$= \frac{\psi\delta\chi}{\delta\chi}$ · ἄρα  $eT = e\Delta + \Delta T = \frac{\nu\delta\chi + \psi\delta\chi}{\delta\chi}$ · ἀλλ' ἐκ

τῆς ὀρθογωνίας τριγώνου  $eMT$  ἔστιν  $eT^2 = MT^2 - eM^2 =$

$\psi\psi - \nu\nu$ · ἄρα  $eT = \sqrt{(\psi\psi - \nu\nu)} = \frac{\nu\delta\chi + \psi\delta\chi}{\delta\chi}$ ·

ἄρα (πολλαπλασιασμῷ ἐπὶ  $\chi$ , τετραγωνισμῷ, μεταθέσει, ἢ διαιρέσει διὰ  $\psi + \nu$ )  $\psi\delta\chi^2 + \nu\delta\chi^2 = \delta\chi^2 (\psi - \nu)$ ·

ὅθεν ἀποφέρεται  $\psi = \frac{\nu(\delta\chi^2 + \delta\chi^2)}{\delta\chi^2 - \nu^2}$ · ἀντικατασταθείσης

δὲ ταύτης τῆς τῆς  $\psi$  δυνάμεως ἐν τῇ τῆς  $eT = \frac{\nu\delta\chi + \psi\delta\chi}{\delta\chi}$ ,

προέρχεται  $eT = \frac{2\nu\delta\chi}{\delta\chi^2 - \nu^2}$ · ἀχθείσης δὲ τῆς  $M\xi$  παρ-

αλλήλου τῷ ἄξονι, τὰ τρίγωνα  $M\xi\mu$ ,  $MeT$  ἔσονται ἴ-

μια· ἔκιν  $MT : MΞ :: Me : Mμ$ · ἔσι δὲ  $MΞ = \frac{a}{2}$ ·

ἢ δὲ πλευρὰ  $\Gamma\Pi$  τῆς φιλήσης ἀκτίνος, ὑποτιθεμένη α-

τρέπτει τῆ  $\delta\chi$ , ἔσιν  $= \frac{\delta\sigma^2}{-\delta\delta\upsilon}$  (ταύτην δὲ τὴν πλευρὰν

ἐδηλώσαμεν διὰ  $\Gamma\Nu$ , 150)· ἄρα τὸ ἥμισυ ταύτης τῆς

πλευρᾶς ὅν ἐνταῦθα  $= \frac{M\Pi}{2}$ , ἔσαι  $\frac{\delta\chi^2 + \delta\upsilon^2}{-2\delta\delta\upsilon}$ · ἄρα

$\frac{\upsilon(\delta\chi^2 + \delta\upsilon^2)}{\delta\chi^2 - \delta\upsilon^2} : \frac{\delta\chi^2 + \delta\upsilon^2}{-2\delta\delta\upsilon} :: \upsilon : \frac{\delta\chi^2 - \delta\upsilon^2}{2\delta\delta\upsilon} = M\mu$

$= Me - \Xi P = \upsilon - \kappa$ · ἄρα  $\kappa = \upsilon + \frac{\delta\chi^2 - \delta\upsilon^2}{-2\delta\delta\upsilon}$ ·

ἔσι δὲ ἔ  $Me : Me :: \epsilon T : \mu \Xi = \epsilon P$ · ἄρα  $\upsilon : \frac{\delta\chi^2 - \delta\upsilon^2}{-2\delta\delta\upsilon}$

$:: \frac{2\upsilon\delta\upsilon\delta\chi}{\delta\chi^2 - \delta\upsilon^2} : \epsilon P = \frac{\delta\upsilon\delta\chi}{-\delta\delta\upsilon}$ , ἔ ἐπομένως  $\epsilon P = \Delta P$

$- \epsilon \Lambda = \pi - \chi = \frac{\delta\upsilon\delta\chi}{-\delta\delta\upsilon}$ , ἔ  $\pi = \chi + \frac{\delta\upsilon\delta\chi}{-\delta\delta\upsilon}$ · οἱ

τοίνυν τύποι τῆ  $\kappa$  ἔ  $\pi$  λυσιτελεῦσιν ἐν παντὶ εἴδει καμπύλων, δεδομένης τῆς αὐτῶν ἐξισώσεως.

Ἐστω ἡ τῆς παραβολῆς παράμετρος  $= 1$ · ἔκιν ἔσαι

$\upsilon^2 = \chi$ ,  $\upsilon = \chi^{\frac{1}{2}}$ ,  $\delta\upsilon = \frac{1}{2}\chi^{-\frac{1}{2}}\delta\chi$ ,  $\delta\upsilon^2 = \frac{1}{4}\chi^{-1}\delta\chi^2$ ,

$\delta\delta\upsilon = -\frac{1}{4}\chi^{-\frac{3}{2}}\delta\chi^2$ , ὑποτιθεμένη ἀτρέπτει τῆ  $\delta\chi$ ·

ἀντικαθισταμένων δὲ τῶν δυνάμεων τέτων τῆ  $\upsilon$ ,  $\delta\upsilon$ ,  $\delta\delta\upsilon$ ,

ἐν τοῖς τύποις τῆ  $\kappa$  ἔ  $\pi$ , προέρχεται  $\kappa = \chi^{\frac{1}{2}} + \frac{\frac{1}{4}\chi^{-1}\delta\chi^2}{\frac{1}{4}\chi^{-\frac{3}{2}}\delta\chi^2}$

$$-\frac{\delta \chi^2}{\frac{1}{2} \chi^{-\frac{3}{2}} \delta \chi^2} = \chi^{\frac{7}{2}} + \frac{1}{2} \chi^{\frac{1}{2}} - 2\chi^{\frac{5}{2}} = \frac{1}{2} \chi^{\frac{1}{2}} -$$

$$2\chi^{\frac{5}{2}}, \text{ ἢ } \kappa^2 = \frac{1}{2} \chi - 6\chi^3 + 4\chi^5. \text{ Καὶ } \pi = \chi +$$

$$\frac{\delta u \delta \chi}{-\delta \delta u} = \chi + \frac{\frac{1}{2} \chi^{-\frac{1}{2}} \delta \chi^2}{\frac{1}{2} \chi^{-\frac{3}{2}} \cdot \delta \chi^2} = \chi + 2\chi = 3\chi. \text{ ἄρα } \chi$$

$$= \frac{\pi}{3}. \text{ ἀντικαθισταμένης δὲ ταύτης τῆς τῆ } \chi \text{ δυνάμεως ἐν}$$

$$\text{τῆ } \tau \bar{\epsilon} \kappa^2, \text{ εὐρίσκεται } \kappa^2 = \frac{3\pi}{4} - \frac{2}{3}\pi^2 + \frac{4}{27}\pi^3. \text{ τῶν}$$

δὲ τῆς ἐξισώσεως ταύτης ὄρων πολλαπλασιασθέντων ἐπὶ τὴν παράμετρον  $\iota = \beta$ , ὡς ἂν ἀπόχρη γενέσθαι ὁμογε-

$$\text{νεῖς, ποριζήσεται } \beta \kappa^2 = \frac{3\beta^2 \pi}{4} - \frac{2\beta \pi^2}{3} + \frac{4}{27} \pi^3, \text{ ἐξ-}$$

ίσωσις τῆς καυσικῆς.

Ἵνα δὲ εὐρεθῆ τὸ σημεῖον  $\Sigma$ , καθ' ὃ ἡ καυσικὴ συμβάλλει τῷ ἄξονι τῆς καμπύλης  $AM$ , σημειωτέον, ὅτι τῆνι-

$$\text{καῦτα ἔστι } \psi = M\Xi = \frac{a}{2} = \frac{\delta \sigma^2}{-2\delta \delta u}. \text{ ἄρα } \psi =$$

$$\frac{u \cdot (\delta \chi^2 + \delta u^2)}{\delta \chi^2 - \delta u^2} = \frac{\delta \chi^2 + \delta u^2}{-2\delta \delta u}, \text{ ἢ } -2u\delta \delta u = \delta \chi^2 -$$

$\delta u^2$ ,  $\delta u^2 - 2u\delta \delta u = \delta \chi^2$ , τύπος, ὃν χρῆσασθαι δυνάμεθα ἐν παντὶ εἶδει καμπύλων, ἀντικαθιστάντες τὰς δυνάμεις τῶν  $u$ ,  $\delta u$ ,  $\delta \delta u$ .

Ἐν ἔν τῇ παραβολῇ ἀντικαθιστάντες τὰς δυνάμεις τῶν  $u$ ,  $\delta u$ ,  $\delta \delta u$ , ποριζομένας ἐκ τῆς κατ' αὐτὴν ἐξισώσεως, ἢ ὑποτιθέντες τὴν παράμετρον  $= 1$ , ἔξομεν  $\chi = \frac{1}{4}$ , τῶν ἔστιν, εἰὰν ληφθῆ ἡ  $A\epsilon$  ἴση τρισὶ τεταρτημορίοις

τῆς παραμέτρου, ἢ σύσροχος ἀνακλωμένη ἀκτίς ἐφάπεται τῆς καυσικῆς κατὰ σημεῖον, ἐν ᾧ αὕτη τέμνει τὸν ἄξονα τῆς παραβολῆς.

Ἰνα δὲ εὐρεθῇ τὸ ἀπώτατον τῆ ἄξονος σημεῖον  $\Xi$  τῆς καυσικῆς (γ. 47), σημειωτέον, ὅτι τῆνικαῦτα ἢ ἀνακλωμένη ἀκτίς ὀφείλει εἶναι παράλληλος τῷ ἄξονι· ἄρα ἢ ὑπὸ  $\epsilon\mu\Xi$  γωνία ἔσαι ὀρθή· ἄρα ἢ γωνία  $\epsilon\mu\Lambda = \Xi\mu\nu = 45^\circ = \mu\nu\iota$ · ἄρα  $\delta\chi = \delta\upsilon$ , τῆτ' ἔσιν ἢ ἀνακλωμένη ἀκτίς παράλληλος ἐστὶ τῷ ἄξονι, ὅταν ἢ  $\delta\chi = \delta\upsilon$ .

Ἡ τῆς παραβολῆς ἐξίσωσις, ὑποτιθεμένης τῆς παραμέτρου = 1, ἔσιν  $\upsilon^2 = \chi$ ,  $2\upsilon\delta\upsilon = \delta\chi$ , ἢ (ἀντικαθι-

σαμένης τῆς τῆ  $\upsilon$  δυνάμεως  $\chi^{\frac{1}{2}}$ ),  $2\chi^{\frac{1}{2}}\delta\upsilon = \delta\chi$ , ἢ διαί-  
 ρήσει, τῆ μὲν πρώτῃ μέλῃ διὰ  $\delta\upsilon$ , τῆ δὲ δευτέρῃ διὰ  $\delta\chi$ , ὅπερ ἐν ταύτῃ τῇ περιπτώσει ἔσιν =  $\delta\upsilon$ , πρόεισι

$2\chi^{\frac{1}{2}} = 1$ ,  $\chi^{\frac{1}{2}} = \frac{1}{2}$ , ἢ  $\chi = \frac{1}{4}$ , τῆτ' ἔσιν „ἐὰν ἢ ἐπι-  
 „πίπτουσα ἀκτίς τέμνη τὸν ἄξονα πρὸς μέρος τετάρτῳ  
 „τῆς παραμέτρου, ἢ, ὃ δῆπερ ταυτόν, διήκη διὰ τῆς  
 „κατὰ τὴν παραβολὴν ἐστίας, ἢ ἀνακλωμένη ἀκτίς παρ-  
 „άλληλος ἔσαι τῷ ἄξονι, ἢ ἐπιψαύσει τῆ ἀπωτάτῃ ση-  
 „μεῖν τῆς καυσικῆς.“

171. ΠΡΟΒΛΗΜΑ Γ'. Εὐρετν τὴν δι ἀνακλάσεως καυσικὴν, ὅταν αἱ πρὸς ὀρθὰς τῷ ἄξονι  $\Lambda\alpha$  (γ. 51) ἐπιπίπτουσαι ἀκτίνες  $\epsilon\mu$  συμβάλωσιν ἡμιπεριφερείᾳ κυκλικῇ τῇ  $\Lambda\Delta\alpha$ .

ΛΥΣΙΣ. Ἀχθεισῶν τῶν ἀνακλωμένων ἀκτίων  $\mu\Xi$ , ἢ τῶν ἄλλων, ἄς τὸ γῆμα παρίσῃσιν, ἐπεὶ ἢ τῆς ἐξειλιγμένης κύκλου ἀκτίς αἰεὶ ἔσιν ἴση τῇ τῆ κύκλου ἀκτίνι,

ἔσαι  $\mu\eta = \frac{\mu\kappa}{2}$ , ἢ τῆς  $\eta\Xi$  καθέτη ὑποτιθεμένης τῇ  $\mu\Xi$ ,